

ABC van Risky Play

PRINT DEZE PDF DUBBELZIJDIG.

VOORZIJD

ABC

**8 VORMEN VAN
RISICOVOL SPELEN**

ABC

**AANVAARDBAAR
RISICO**

ABC

BANG HARTJE

ABC

CO-REGULATIE

ABC

DURFAL

ABC

**DYNAMISCHE RISICO-
VOORDELENANALYSE**

ABC

**DYNAMISCHE
VEILIGHEID**

ABC

**EMOTIONELE
EVENWICHTSOEFENING**

BETEKENIS

- **Speelwaarde:** het kind toont een matig tot hoog welbevinden en/of een matige tot hoge betrokkenheid.
- **Risicocompetentie:** het kind toont kenmerken van risicocompetentie en krijgt ondersteuning op maat.
- **Mogelijke gevolgen:**
  - De situatie leidt maximum tot een matig letsel.
  - Er is een kleine tot matige kans op letsels.
  - De mogelijke letsels zijn tijdelijk.

zie ook: risico / onaanvaardbaar risico

BETEKENIS

Spelen op hoogte	Stoeispielen
Spelen met snelheid	Spelen met impact
Spelen met gevaarlijke voorwerpen	Spelen uit het zicht
Spelen op gevaarlijke plekken	Plaatsvervangend risico

zie ook: risicovol spelen

BETEKENIS

Jonge kinderen oefenen volop om met hun eigen emoties te leren omgaan. Jij kan hen daarin ondersteunen door **samen** met hen hun **emoties** te **reguleren**. Dat noemen we co-regulatie. Tijdens risicovol spelen stem jij je acties (bv. je *lichaamstaal of intonatie*) continu af op de schommeling van hun emoties. Je zorgt voor warme en responsieve interacties, je ondersteunt, coacht en doet voor. Zo leren kinderen hun eigen emoties beter te begrijpen en uit te drukken.

zie ook: emotionele evenwichtsoefening

BETEKENIS

Een kind dat vooral **negatieve emoties** ervaart tijdens risicovol spelen. Zo'n kind is vaker gefocust op het doel van de activiteit en vindt opwinding of angst onaangenaam. Het zal deze **sensaties proberen uit te sluiten**: het weigert risicovol te spelen, speelt voorzichtiger of onderbreekt zijn spel als het te risicovol voelt. Zo heeft het **meer controle** over de situatie en verhoogt de **voorspelbaarheid**.

Belangrijk: geen enkel kind voldoet op elk moment aan deze omschrijving!

zie ook: durfal / emotionele evenwichtsoefening

BETEKENIS

Risicovoordelenanalyse waarbij je oog hebt voor enerzijds de **statische veiligheid** én anderzijds de **dynamische veiligheid**. Je houdt rekening met **wie** de omgeving gebruikt (welke kinderen en begeleiders) en hoe de omgeving (onder hun invloed) **verandert**.

zie ook: risicoanalyse / risicovoordelenanalyse /
statische veiligheid / dynamische veiligheid

BETEKENIS

Een kind dat **graag** risico's neemt. Het gaat helemaal op in zijn spel en geniet van de lichamelijke sensaties die horen bij opwinding en angst. Zo'n kind zal bewust het **risico opdrijven** door bijvoorbeeld hoogte en snelheid te vergroten. Daardoor heeft het **minder controle** over de situatie en verhoogt de **onvoorspelbaarheid**.

Belangrijk: geen enkel kind voldoet op elk moment aan deze omschrijving!

zie ook: bang hartje / emotionele evenwichtsoefening

BETEKENIS

De mix aan emoties die kinderen tonen (en bewust opzoeken) tijdens risicovol spelen: ze bevinden zich continu op de wip tussen **opwinding** en **angst**.

zie ook: durfal / bang hartje / co-regulatie

BETEKENIS

De **veiligheid** door de manier waarop je je **organiseert** (bv. je manier van werken, bv. auditief en visueel toezicht tijdens spelen, overzicht op wie aanwezig is, info-uitwisseling bij personeelwissel, ...). Je houdt rekening met wie de omgeving gebruikt (welke kinderen en begeleiders) en hoe de omgeving (onder hun invloed) verandert.

zie ook: statische veiligheid

ABC van Risky Play

PRINT DEZE PDF DUBBELZIJDIG.

VOORZIJDDE

ABC

GEVAAR

ABC

GEVAARLIJK SPELEN

ABC

IN GEVAAR ZIJN

ABC

OBJECTIEF RISICO

ABC

**ONAAANVAARDBAAR
RISICO**

ABC

**PLAATSVERVANGEND
RISICO**

ABC

RISICO

ABC

RISICO'S NEMEN

BETEKENIS

Spelen waarbij een kind aan **onaanvaardbare risico's** wordt blootgesteld. Dit willen we uiteraard vermijden!

zie ook: onaanvaardbaar risico / risicovol spelen /
risicocompetent spelen

BETEKENIS

Een element in de **omgeving** waaraan een kind zich kan **verwonden** (bv. een roestige spijker die uit een plank steekt, een ander kind of dier dat kan bijten).

zie ook: risico

BETEKENIS

Een **inschatting** van een **risico** op basis van de **objectieve kenmerken** van een situatie, bv. de hoogte van een tafel, de snelheid van een kind, het aantal aanwezige begeleiders.

zie ook: risico / subjectief risico

BETEKENIS

Gevaren niet opmerken en/of zichzelf er (zelfs met ondersteuning) **niet** tegen **kunnen beschermen**.

zie ook: risico's nemen

BETEKENIS

Kijken en luisteren naar **anderen** die risico's nemen, en zo **zelf** ook spanning en uitdaging **ervaren**.

BETEKENIS

- **Speelwaarde:** het kind toont een (aanhoudend) laag welbevinden en/of lage betrokkenheid.
- **Risicocompetentie:** het kind toont weinig kenmerken van risicocompetentie of krijgt geen ondersteuning op maat.
- **Mogelijke gevolgen:**
  - De situatie leidt mogelijks tot een ernstig letsel.
  - Er is een grote kans op letsels.
  - De mogelijke letsels zijn blijvend.

zie ook: risico / aanvaardbaar risico

BETEKENIS

Gevaren opmerken en er (bewust) mee omgaan.

zie ook: in gevaar zijn

BETEKENIS

Een risico is de **kans** op een **negatief gevolg** zoals schrikken of een letsel (bv. je schaven, gebeten worden).

zie ook: gevaar

ABC van Risky Play

PRINT DEZE PDF DUBBELZIJDIG.

VOORZIJDDE

ABC

RISICOANALYSE

ABC

**RISICOCOMPETENT
SPELEN**

ABC

RISICOCOMPETENTIE

ABC

RISICOPERCEPTIE

ABC

RISICOVOL SPELEN

ABC

**RISICOVOORDELEN-
ANALYSE**

ABC

**SPELEN MET GEVAARLIJKE
VOORWERPEN**

ABC

SPELEN MET IMPACT

BETEKENIS

Spelen waarbij kinderen **aanvaardbare risico's** nemen. Ze zetten al hun **vaardigheden** in om **gepast** om te gaan met risico's, en begeleiders **vullen** hen aan waar nodig. Dit is wat we willen!

zie ook: aanvaardbaar risico / risicocompetentie /
risicovol spelen / gevaarlijk spelen

BETEKENIS

- Verplicht **schriftelijk document** waarin je als organisator van kinderopvang beschrijft welke risico's er in je voorziening zijn (voor de gezondheid en veiligheid van de kinderen), en hoe je hiermee omgaat. Waar nodig bevat het ook een plan van aanpak met tijdsplan om vastgestelde risico's te beheersen.
- **Attitude** waarbij je continu risico's inschat (tijdens het werken met kinderen).

zie ook: risicovoordelenanalyse /
dynamische risicovoordelenanalyse

BETEKENIS

Een **persoonlijke inschatting** van een **risico**.
Je maakt een eigen inschatting van de situatie ...

- ... op **dit moment** én de mogelijke gevolgen in de toekomst (een ideaal of worst-case scenario)
- ... voor alle **betrokkenen** (het ondernemende kind, andere kinderen, jij, je collega of ouders) en de **omgeving** (bv. *maakt het kind iets stuk?*)
- ... op basis van **objectieve** en **subjectieve risico's**.

Complex hé?! Dat verklaart waarom iedereen zo anders reageert in dezelfde risicovolle situatie.

zie ook: subjectief risico / objectief risico

BETEKENIS

Wie risicocompetent is, kan de **mogelijkheden** in een risicovolle situatie zien. Hij kan afwegen of hij niet of grensverleggend zal **deelnemen** aan de situatie, of de situatie zal (laten) **omvormen** tot een meer aanvaardbare situatie. Hij baseert zich daarbij op een juiste inschatting van zijn eigen **vaardigheden** en de **risico's** in de situatie. (vrij naar Bertrands et al., 2014)

zie ook: risicocompetent spelen

BETEKENIS

Risicoanalyse waarbij je naast de mogelijke negatieve gevolgen ook (en eerst!) nadenkt over de **mogelijke positieve gevolgen** van de situatie (bv. *speelwaarde*).

zie ook: risicoanalyse / dynamische risicovoordelenanalyse

BETEKENIS

Spelen waarmee **onzekerheid** en **exploratie** verbonden is (lichamelijk, perceptueel, emotioneel of omgevingsgebonden) - met **mogelijke negatieve gevolgen** zoals angst en/of fysieke verwonding, en **mogelijke positieve gevolgen** zoals nieuwe vaardigheden beheersen en/of opwindende ervaringen opdoen. (vertaald uit Kleppe, 2018)

zie ook: 8 vormen van risicovol spelen /
gevaarlijk spelen / risicocompetent spelen

BETEKENIS

Spelen waarbij kinderen **botsen** en de **impact** op hun lichaam ervaren.

BETEKENIS

Spelen waarbij het kind **voorwerpen** of (**vormeloze**) **materialen** hanteert met **gevaarlijke eigenschappen** (bv. *glad, scherp, heet, ruw, hard, klein of net groot, zwaar, giftig*). Het verschil met gevaarlijke plekken is dat kinderen gevaarlijke voorwerpen zelf kunnen verplaatsen.

ABC van Risky Play

PRINT DEZE PDF DUBBELZIJDIG.

VOORZIJDDE

ABC

SPELEN MET SNELHEID

ABC

**SPELEN OP
GEVAARLIJKE PLEKKEN**

ABC

SPELEN OP HOOGTE

ABC

SPELEN UIT HET ZICHT

ABC

STATISCHE VEILIGHEID

ABC

STOEISPELEN

ABC

SUBJECTIEF RISICO

ABC

**WELBEVINDEN EN
BETROKKENHEID**

BETEKENIS

Spelen op **plekken** die **gevaarlijke eigenschappen** hebben (bv. *onbekend, niet omheind, glad, heet, ruw, hard, giftig*). Het verschil met gevaarlijke materialen is dat het gevaar deel uitmaakt van de omgeving, die kinderen niet zelf kunnen verplaatsen.

BETEKENIS

Spelen waarbij kinderen hun eigen lichaam **versnellen**, soms met behulp van een voorwerp of helling.

BETEKENIS

Spelen waarbij kinderen **uit het zicht** van een volwassene spelen.

BETEKENIS

Spelen waarbij kinderen naar beneden kunnen **vallen**, meestal omdat ze op een **verhoogde plek** of op een **onstabiel voorwerp** spelen. Wat 'hoog' lijkt, hangt ook af van hoe groot een kind is. Voor baby's en peuters kan spelen op een drempel van 10 cm al relatief 'hoog' aanvoelen.

BETEKENIS

Je eigen en elkaars **grenzen** letterlijk **verkennen** door aan elkaar te **duwen** en te **trekken**. 'Mild stoeien' is een typisch kenmerk van peuterspel.

BETEKENIS

De **veiligheid** van de **fysieke omgeving** (bv. *het gebouw en de inrichting zoals bv. meubels, (speel)materiaal, planten,...*).

zie ook: dynamische veiligheid

BETEKENIS

Welbevinden: het positieve gevoel wanneer de situatie tegemoetkomt aan je basisbehoeften.

Betrokkenheid: geboeid en intens bezig zijn met iets, voorwaarde om tot ontwikkeling en diepgaand leren te komen.

zie ook: emotionele evenwichtsoefening / co-regulatie

BETEKENIS

Een **persoonlijke inschatting** van een **risico** op basis van de **subjectieve kenmerken** van een persoon, bv. *persoonlijkheid en eerdere ervaringen met (vergelijkbare) risicovolle situaties*. Inschatten hoe risicovol een situatie is, is geen exacte wetenschap en onvermijdelijk een stukje subjectief. Dezelfde risicovolle situatie zal voor iedereen anders **aanvoelen** (bv. *ik vind de risico's aanvaardbaar, mijn collega niet*).

zie ook: risico / objectief risico / risicoperceptie

ABC van Risky Play

PRINT DEZE PDF DUBBELZIJDIG.

VOORZIJDDE

ABC

ZO VEILIG ALS NODIG

ABC

ZO VEILIG MOGELIJK

ABC van Risky Play

PRINT DEZE PDF DUBBELZIJDIG.

ACHTERZIJDE

BETEKENIS

- **Fysiek:** alle gevaren (ook die met aanvaardbare risico's) proberen uitsluiten in een situatie.
- **Emotioneel:** Vermijden dat kinderen zich **onveilig voelen**.

Een omgeving die zo veilig mogelijk is, wordt al snel **te weinig uitdagend** (saai) voor kinderen. Kinderen zoeken dan zelf naar uitdaging, wat soms net tot onaanvaardbare risico's kan leiden ...

zie ook: risico / zo veilig als nodig

BETEKENIS

- **Fysiek:** Gevaren met **aanvaardbare risico's** behouden en **herkenbaar** maken, gevaren met **onaanvaardbare risico's wegnemen**
- **Emotioneel:** Ervoor zorgen dat kinderen zich **voldoende veilig voelen** om te durven exploreren.

Een omgeving die zo veilig als nodig is, garandeert de oh zo belangrijke **basisveiligheid** van kinderen (emotioneel en fysiek). Daarnaast bevat de omgeving **uitdagingen** (met bijhorende aanvaardbare **risico's**) **op maat** van elk kind.

zie ook: gevaar / risico / zo veilig mogelijk